



Tạp chí

NGHIÊN CỨU KHOA HỌC

ĐẠI HỌC SAO ĐỎ

SCIENTIFIC JOURNAL - SAO DO UNIVERSITY

P. ISSN 1859-4190
E. ISSN 2815-553X



Số 4 (87)

2024

P. ISSN 1859-4190
E. ISSN 2815-553X

■ **Tổng Biên tập**

TS. Đỗ Văn Đình

■ **Phó Tổng biên tập**

TS. Nguyễn Thị Kim Nguyên

■ **Thư ký Tòa soạn**

PGS.TS. Ngô Hữu Mạnh

■ **Hội đồng Biên tập**

TS. Nguyễn Thị Kim Nguyên - Chủ tịch Hội đồng

GS.TS. Phạm Thị Ngọc Yến

PGS.TSKH. Trần Hoài Linh

PGS.TS. Nguyễn Văn Liễn

GS.TSKH. Thân Ngọc Hoàn

GS.TSKH. Bành Tiến Long

GS.TS. Nguyễn Đức Toàn

PGS.TS. Lê Thu Quý

GS.TS. Lê Anh Tuấn

GS.TS. Đinh Văn Sơn

PGS.TS. Trương Thị Thủy

PGS.TS. Nguyễn Thị Bất

GS.TS. Đỗ Quang Khang

PGS.TS. Ngô Sỹ Lương

PGS.TS. Khuất Văn Ninh

GS.TSKH. Phạm Hoàng Hải

PGS.TS. Đoàn Ngọc Hải

PGS.TS. Nguyễn Ngọc Hà

GS.TS. Yu Ming Zhang

GS.TS. Nguyễn Văn Anh

■ **Ban Biên tập**

TS. Vũ Văn Đông - Trưởng ban

ThS. Đoàn Thị Thu Hằng - Phó Trưởng ban

■ **Editor-in-Chief**

Dr. Do Van Dinh

■ **Vice Editor-in-Chief**

Dr. Nguyen Thi Kim Nguyen

■ **Office Secretary**

Assoc.Prof.Dr. Ngo Huu Manh

■ **Editorial Board**

Dr. Nguyen Thi Kim Nguyen - Chairman

Prof.Dr. Pham Thi Ngoc Yen

Assoc.Prof.Dr.Sc. Tran Hoai Linh

Assoc.Prof.Dr. Nguyen Van Lien

Prof.Dr.Sc. Than Ngoc Hoan

Prof.Dr.Sc. Banh Tien Long

Prof.Dr. Nguyen Duc Toan

Assoc.Prof.Dr. Le Thu Quy

Prof.Dr. Le Anh Tuan

Prof.Dr. Dinh Van Son

Assoc.Prof.Dr. Truong Thi Thuy

Assoc.Prof.Dr. Nguyen Thi Bat

Prof.Dr. Do Quang Khang

Assoc.Prof.Dr. Ngo Sy Luong

Assoc.Prof.Dr. Khuat Van Ninh

Prof.Dr.Sc. Pham Hoang Hai

Assoc.Prof.Dr. Doan Ngoc Hai

Assoc.Prof.Dr. Nguyen Ngoc Ha

Prof.Dr. Yu Ming Zhang

Prof.Dr. Nguyen Van Anh

■ **Editorial**

Dr. Vu Van Dong - Head

MSc. Doan Thi Thu Hang - Deputy Head

Địa chỉ Tòa soạn:

Trường Đại học Sao Đỏ.

Số 76, Nguyễn Thị Duệ, Thái Học 2, phường Sao Đỏ, thành phố Chí Linh, tỉnh Hải Dương.

Điện thoại: (0220) 3587213, Fax: (0220) 3882 921, Hotline: 0912 107858/0936 847980.

Website: <http://tapchikhcn.saodo.edu.vn/> Email: tapchikhcn@saodo.edu.vn.

Giấy phép xuất bản số: 620/GP-BTTTT ngày 17/9/2021 của Bộ Thông tin và Truyền thông.
In 2.000 bản, khổ 21 × 29,7cm, tại Công ty TNHH in Tre Xanh, cấp ngày 17/02/2011.

LIÊN NGÀNH ĐIỆN - ĐIỆN TỬ - TỰ ĐỘNG HÓA

- Mô hình học sâu cho phát hiện bệnh trên cây lúa ở Việt Nam sử dụng YOLOv10 5 Hàn Hồng Hạnh
Cấn Vũ Sơn Hà
Trần Văn Kiên
Đỗ Lê Trà My
Trịnh Công Đồng
Võ Đức Nhân
Ngô Phương Thủy
Bùi Đăng Thành
- Nghiên cứu, thiết kế, xây dựng hệ thống mạng cảm biến không dây để giám sát trạng thái hoạt động của máy bơm tại nhà máy chế biến khoáng sản ở Việt Nam 12 Phạm Văn Nam
Triệu Tuấn Anh
Vương Anh Đức
Đỗ Văn Đĩnh
- Thiết kế hệ thống giám sát xâm nhập mặn ứng dụng công nghệ IoT 18 Nguyễn Thị Nhật Quỳnh
Phạm Minh Tiến
Nguyễn Trung Nam
Trần Ngọc Tạo
Nguyễn Văn Thái
Nguyễn Trọng Các
- Nghiên cứu tổng quan vật liệu silicon trong ngành thiết bị bán dẫn 25 Châu Thanh Phương

LIÊN NGÀNH CƠ KHÍ - ĐỘNG LỰC

- Sự thay đổi đặc tính khi thử nghiệm độ bền kéo trong mặt phẳng của vật liệu kép 30 Phạm Văn Trọng
Phùng Đức Hải Anh
Cao Huy Giáp
Đỗ Tiến Quyết
- Nghiên cứu tối ưu hóa cấu trúc chi tiết máy theo phương pháp thiết kế sinh học 36 Mạc Văn Giang
Tạ Hồng Phong
Mạc Thị Nguyên
Trịnh Văn Cường
- Mô phỏng ứng suất và biến dạng khi làm việc của sàng rung 44 Trần Văn Dũng
Ngô Hữu Mạnh
Trần Hải Đăng
Vũ Văn Tản
Mạc Văn Giang
- Nghiên cứu ảnh hưởng của một số nhân tố đến lực cắt và dao động khi phay thô thép SKD11 sử dụng mảnh cắt hình tròn 50 Nguyễn Thị Liễu

NGÀNH KINH TẾ

- Kiểm soát giá nhằm giảm tác động kép từ bão Yagi và dịp Tết Nguyên đán tại tỉnh Hải Dương 57 Ngô Thị Luyến
- Các yếu tố ảnh hưởng đến quyết định mua hàng đối với sản phẩm bán trung thu của khách hàng tại Hà Nội 63 Nguyễn Thị Ngọc Mai
Lê Thị Huyền
- Chính sách hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa tại tỉnh Hải Dương 69 Phạm Thị Hồng Hoa
Nguyễn Minh Tuấn
- Thu hút vốn đầu tư vào tỉnh Hải Dương và triển vọng những năm tiếp theo 76 Lương Thị Hoa

NGÀNH TOÁN HỌC

- Sự không tồn tại nghiệm của một lớp hệ phương trình gradient elliptic suy biến 82 Nguyễn Thị Diệp Huyền

NGÀNH HÓA HỌC - THỰC PHẨM

- Ảnh hưởng của các chất keo Carboxymethyl xellulose, Xanthan gum, Alginate natri đến độ bền phân tán của nha đam (*Alove vera*) trong nước giải khát sắn dây 86 Bùi Văn Tú

NGÀNH KHOA HỌC GIÁO DỤC

- Tăng cường đào tạo kỹ năng số cho lực lượng lao động tại Việt Nam 93 Vũ Thị Thanh Thủy
- Phát triển du lịch gắn với phát triển văn hóa ở tỉnh Hải Dương 100 Trần Hoàng Yến
Đặng Thị Thanh

LIÊN NGÀNH TRIẾT HỌC - XÃ HỘI HỌC - CHÍNH TRỊ HỌC

- Lý luận về hàng hóa sức lao động của C. Mác và giá trị trong phát triển thị trường lao động thời kỳ Cách mạng công nghiệp 4.0 ở nước ta 106 Vũ Văn Đông
- Giải quyết việc làm cho lao động nông thôn ở Hải Dương hiện nay 113 Nguyễn Thị Kim Nguyên
- Quan điểm chỉ đạo của Đảng cộng sản Việt Nam về việc đẩy mạnh chuyển đổi số trong quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước 118 Phạm Văn Dự
- Lý luận của chủ nghĩa Mác-Lênin về giải phóng phụ nữ và sự vận dụng của Đảng Cộng sản Việt Nam 125 Trần Thị Hồng Nhung
Vũ Văn Đông

Kiểm soát giá nhằm giảm tác động kép từ bão Yagi và dịp Tết Nguyên đán tại tỉnh Hải Dương

Price control to reduce the dual impact of Typhoon Yagi and the Lunar New Year in Hai Duong province

Ngô Thị Luyện

Tác giả liên hệ: ngothiluyendhsd@gmail.com

Trường Đại học Sao Đỏ

Ngày nhận bài: 15/9/2024

Ngày nhận bài sửa sau phản biện: 24/11/2024

Ngày chấp nhận đăng: 29/11/2024

Tóm tắt

Trong bối cảnh giá cả thường có xu hướng tăng mạnh gần Tết Nguyên đán, kết hợp với những thiệt hại nặng nề do bão Yagi gây ra, tỉnh Hải Dương đang đối mặt với nguy cơ giá cả tăng cao vào dịp cuối năm 2024. Vì vậy, tỉnh cần áp dụng những giải pháp kịp thời để bình ổn giá, kiểm soát lạm phát và thúc đẩy tăng trưởng kinh tế theo đúng mục tiêu đã đề ra. Nghiên cứu này tập trung phân tích thực trạng biến động giá do ảnh hưởng của bão Yagi và xu hướng tăng giá trong dịp Tết Nguyên đán. Trên cơ sở phân tích định lượng bằng dữ liệu thống kê từ các cơ quan quản lý địa phương, nghiên cứu khảo sát biến động giá cả trong khoảng thời gian từ khi bão Yagi xảy ra đến dịp Tết Nguyên đán, đồng thời so sánh các chiến lược kiểm soát giá đã áp dụng trước đây để đánh giá hiệu quả và đề xuất các giải pháp phù hợp.

Từ khóa: Kiểm soát giá; lạm phát; bão Yagi; Tết Nguyên đán.

Abstract

In the context where prices typically surge around the Lunar New Year, coupled with the severe damage caused by Typhoon Yagi, Hai Duong Province faces the risk of substantial price increases at the end of 2024. Therefore, the province needs to implement timely measures to stabilize prices, control inflation and promote economic growth in alignment with its established objectives. This study focuses on depicting the current state of price fluctuations due to Typhoon Yagi's impact and the price surge trends during the Lunar New Year period. Based on quantitative analysis using statistical data from local management agencies, the study investigates price fluctuations from the time Typhoon Yagi occurred until the Lunar New Year. Additionally, it compares previously implemented price control strategies to assess their effectiveness and suggests appropriate solutions.

Keywords: Price Control; inflation; typhoon Yagi; Lunar New Year.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Công tác kiểm soát giá đóng vai trò quan trọng trong phát triển kinh tế vĩ mô bằng cách ổn định thị trường và ngăn chặn biến động giá cả quá mức, đảm bảo sự ổn định cho hàng hóa thiết yếu. Nó bảo vệ quyền lợi của người tiêu dùng và ngăn chặn sự tăng giá đột biến, từ đó cải thiện mức sống. Ngoài ra, kiểm soát giá còn giúp kiểm soát lạm phát, duy trì cân bằng giữa cung và cầu. Môi trường giá cả ổn định cũng tạo điều kiện thuận lợi cho đầu tư và phát triển sản xuất, đồng thời giảm thiểu chênh lệch thu nhập, góp phần đảm bảo công bằng xã hội. Tuy nhiên, ở mỗi địa phương, giá cả hàng hóa thường chịu ảnh hưởng bởi nhiều yếu tố, đặc biệt là tỉnh Hải Dương, nơi đang phải đối mặt với tác động kép từ bão Yagi và dịp Tết Nguyên đán.

Theo thông tin được đăng tải trên Báo Hải Dương, bão số 3 đã gây thiệt hại ước tính khoảng 21.000 ha lúa, hoa màu và cây ăn quả; 15.000 công trình hạ tầng bị sập, tốc mái, hư hỏng; 70.000 cây xanh bị gãy đổ, với tổng thiệt hại ước tính trên 500 tỷ đồng. Trong bối cảnh giá cả thường có xu hướng tăng mạnh khi gần đến Tết Nguyên đán, kết hợp với những thiệt hại nặng nề do bão Yagi, tỉnh Hải Dương đang đối mặt với nguy cơ giá cả tăng cao vào dịp cuối năm 2024. Bão Yagi đã gây ảnh hưởng nghiêm trọng đến sản xuất nông nghiệp, cơ sở hạ tầng và chuỗi cung ứng, làm gián đoạn nguồn cung hàng hóa, đặc biệt là các mặt hàng thiết yếu. Điều này càng tạo thêm áp lực lên thị trường khi nhu cầu tiêu dùng vào cuối năm gia tăng, đặc biệt trong các dịp lễ Tết.

Nếu không có biện pháp kiểm soát giá kịp thời và hiệu quả, việc tăng giá đột biến có thể ảnh hưởng xấu đến đời sống của người dân và hoạt động kinh doanh của

Người phản biện: 1. PGS.TS. Nguyễn Thị Hồng Nhung
2. TS. Phạm Thị Hồng Hoa

các doanh nghiệp địa phương. Do đó, nghiên cứu này tập trung vào việc đề xuất các giải pháp kiểm soát giá nhằm đảm bảo ổn định thị trường, bảo vệ người tiêu dùng và hỗ trợ nền kinh tế tỉnh Hải Dương trong thời điểm nhạy cảm này.

2. TỔNG QUAN VỀ KIỂM SOÁT GIÁ

Kiểm soát giá là các biện pháp hạn chế do chính phủ áp dụng và thực thi nhằm điều chỉnh mức giá đối với hàng hóa và dịch vụ trên thị trường. Mục tiêu của việc thực hiện các biện pháp kiểm soát này có thể nhằm duy trì khả năng chi trả cho các mặt hàng thiết yếu trong thời kỳ khan hiếm, kiểm soát lạm phát, hoặc ngược lại, đảm bảo thu nhập tối thiểu cho các nhà cung cấp hàng hóa hoặc dịch vụ nhất định, từ đó góp phần đảm bảo mức sống cơ bản.

Có hai hình thức kiểm soát giá chính: Giá trần - mức giá tối đa mà người bán có thể áp dụng và giá sàn - mức giá tối thiểu mà người bán không được phép hạ thấp hơn.

3. THỰC THẠNG TÁC ĐỘNG CỦA BÃO YAGI ĐẾN TÌNH HÌNH GIÁ CẢ

Ngày 07/9/2024 sau khi quét qua các tỉnh ven biển, bão Yagi tiếp tục gây nhiều thiệt hại trên địa bàn tỉnh Hải Dương làm tăng trưởng của tỉnh sụt giảm trong quý III. Ước tính suy giảm sản xuất do mưa bão làm tăng trưởng của tỉnh đã giảm 1,7 điểm % trong quý III; làm giảm 0,5 điểm % tăng trưởng cả năm. cụ thể như sau:

3.1. Tác động của bão Yagi đến nông nghiệp, lâm nghiệp và thủy sản

Tăng trưởng 9 tháng đầu năm 2024 ước đạt 3,40%; trong đó quý III tăng 2,37%; tăng chủ yếu do hoạt động chăn nuôi và thủy sản vẫn duy trì tốc độ tăng khá, trong khi hoạt động trồng trọt giảm.

Mưa bão làm hoạt động sản xuất nông, lâm, thủy sản bị ảnh hưởng nghiêm trọng; không chỉ ảnh hưởng trong quý III mà còn tiếp tục làm suy giảm sản lượng trong cả quý IV và sản xuất vụ đông năm 2025; ước tính tăng trưởng quý III giảm 2,8 điểm % và sẽ giảm hơn 4 điểm % trong quý IV; ảnh hưởng cụ thể như sau:

Về trồng trọt, rau màu vụ mùa (trừ lúa) có nhiều diện tích đã thu hoạch trước bão nên thiệt hại không nghiêm trọng; nhưng diện tích lúa mùa và cây lâu năm bị thiệt hại đáng kể sẽ ảnh hưởng khá lớn đến năng suất, sản lượng trong quý IV.

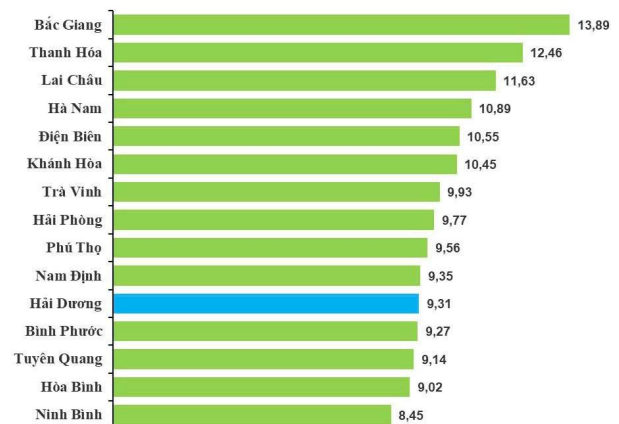
Hoạt động chăn nuôi chịu ảnh hưởng ở mức thấp với thiệt hại chủ yếu đến từ việc sập đổ chuồng trại khi bão đổ bộ. Tỷ lệ gia súc bị chết chiếm 0,8% tổng đàn, trong khi tỷ lệ này ở gia cầm cao hơn chiếm 5,4%.

Nuôi trồng thủy sản chịu ảnh hưởng lớn; thiệt hại chủ yếu ở phương thức nuôi lồng, bè (chiếm gần 1/3 sản lượng thủy sản) do tràn, vỡ, trôi lồng, thay đổi môi

trường nước nên buộc phải “bán tháo”... làm suy giảm sản lượng trong quý III và quý IV.

3.2. Tác động của bão Yagi đến công nghiệp và xây dựng

Tăng trưởng 9 tháng đầu năm 2024 ước đạt 12,32%; trong đó quý III tăng 10,19%. Sản xuất công nghiệp quý III ước tăng 10,72%; nguyên nhân do mưa bão và lũ từ thượng nguồn ảnh hưởng khá lớn, ước tính làm giảm tăng trưởng công nghiệp quý III xuống 2,2 điểm % cụ thể;



Hình 1. Tăng trưởng kinh tế 9 tháng đầu năm 2024 của 15 tỉnh, thành phố đứng đầu cả nước (%)

(Nguồn: Cục Thống kê Hải Dương (2024), Báo cáo tình hình kinh tế - xã hội tháng 9 và 9 tháng năm 2024 tỉnh Hải Dương)

Mưa, bão làm một số nhà xưởng bị tốc mái, hạ tầng lưới điện hư hỏng nên mất điện ở một số khu, cụm công nghiệp... làm cho sản xuất bị gián đoạn, doanh thu sản xuất công nghiệp trong quý III giảm khoảng 960 tỷ; làm giảm tốc độ tăng trưởng khu vực công nghiệp quý III khoảng 0,8 điểm %.

Mưa, bão ảnh hưởng khá lớn đến hoạt động sản xuất điện; trong đó, ảnh hưởng trực tiếp làm gián đoạn hoạt động sản xuất của các nhà máy nhiệt điện; ảnh hưởng gián tiếp khi phụ tải sử dụng điện cả miền Bắc giảm, EVN lại ưu tiên sử dụng nguồn thủy điện, hạn chế sử dụng nhiệt điện. Vì vậy, sản lượng điện sản xuất quý III giảm 11,0% so với cùng kỳ (6 tháng + 18,7%), kéo giảm tăng trưởng ngành công nghiệp quý III 1,4 điểm % (6 tháng đóng góp 3,0 điểm % vào tăng trưởng công nghiệp).

Trong quý III, công nghiệp chế biến chế tạo tiếp tục là điểm sáng khi có tăng trưởng của ngành này ước đạt 13,66% (nếu không chịu ảnh hưởng mưa bão sẽ đạt trên 14%); đây là mức tăng cao hơn 6 tháng đầu năm khá nhiều (+0,6 điểm %). Các ngành công nghiệp tiếp tục duy trì tốc độ tăng cao trong quý III như: Chế biến thực phẩm (+14,3%); Dệt (+21,2%); Sản xuất linh kiện điện tử, máy vi tính (+16,2%); Sản xuất thiết bị điện (+37,0%); Sản xuất máy móc, thiết bị chuyên dụng

(máy bơm, máy khâu...), (+46,1%); Sản xuất ô tô và linh kiện ô tô (+16,2%).

Tăng trưởng ngành xây dựng trong quý III ước đạt 5,35%; thấp hơn khá nhiều so với mức tăng 9,01% của 6 tháng đầu năm; nên đã kéo tăng trưởng 9 tháng xuống còn 7,58%. Nguyên nhân chủ yếu do trong quý III số ngày mưa khá nhiều, ảnh hưởng đến tiến độ thực hiện của hầu hết các công trình (thiệt hại trực tiếp từ cơn bão số 3 đối với hoạt động xây dựng không đáng kể).

3.3. Tác động của bão Yagi đến dịch vụ

Tăng trưởng 9 tháng đầu năm ước đạt 6,58%; trong đó quý III tăng 6,08%; thấp hơn tăng trưởng 6 tháng đầu năm gần 0,8 điểm %. Ước tính, mưa, bão làm tăng trưởng khu vực III sụt giảm gần 1 điểm %; cụ thể:

Hoạt động thương mại ít chịu ảnh hưởng, do mưa bão không làm đứt gãy chuỗi cung ứng, nhưng có thời điểm hàng hóa khan hiếm tạm thời do tâm lý mua tích trữ của nhân dân.

Hoạt động vận tải (chủ yếu vận tải đường sông, đường biển) chịu ảnh hưởng lớn nhất khi doanh thu trong tháng 9 sụt giảm khoảng 8%; trong đó, vận tải biển sụt giảm 15%; đường thủy nội địa giảm 10%; đường bộ giảm 4%.

Các hoạt động dịch vụ khác như: Lưu trú, ăn uống, vui chơi, giải trí, hành chính hỗ trợ, thông tin truyền thông đều ít nhiều sụt giảm doanh thu trong tháng 9 từ 3-5% do tình trạng mất điện.

3.4. Tác động của bão Yagi đến giá cả

Theo báo cáo của Cục Thống kê Hải Dương, giá một số hàng hóa, nguyên, nhiên vật liệu dùng cho sản xuất tăng đã tạo áp lực lớn đến giá các loại hàng hóa tiêu dùng, qua đó cũng làm ảnh hưởng đến tình hình sản xuất kinh doanh và sức mua trong dân cư; ảnh hưởng bão, lụt làm doanh thu nhiều cơ sở bị suy giảm;

Chỉ số giá tiêu dùng (CPI) tháng 9/2024 tăng 0,84% so với tháng trước; so với cùng kỳ năm trước tăng 3,78% và tăng 4,40% so với tháng 12/2023. Bình quân 9 tháng đầu năm 2024 tăng 3,05% so với cùng kỳ năm trước. Mức độ tăng giá ở khu vực thành thị tăng cao hơn khu vực nông thôn.

So với tháng 8/2024, có 03 nhóm hàng hóa và dịch vụ giảm giá, 02 nhóm có giá ổn định và 06 nhóm tăng giá. Trong 06 nhóm hàng tăng giá, có một số nhóm tăng cao, tác động nhiều đến CPI chung như sau:

Nhóm hàng ăn và dịch vụ ăn uống tăng 3,23%, tác động làm cho CPI chung tăng 0,99 điểm %; tăng chủ yếu ở nhóm hàng thực phẩm tăng 2,86%, tác động làm cho CPI chung tăng 0,65 điểm % như: Thịt gia súc tăng 1,82%, tác động làm cho CPI chung tăng 0,12 điểm %; thịt chế biến tăng 1,99%, tác động làm cho CPI chung

tăng 0,02 điểm % các loại rau tươi tăng 18,69%, tác động làm cho CPI chung tăng 0,40 điểm %; ăn ngoài gia đình tăng 7,96%, tác động làm cho CPI chung tăng 0,31 điểm %.

Nhóm nhà ở, điện nước, chất đốt và vật liệu xây dựng tăng 0,67%, tác động làm cho CPI chung tăng 0,12 điểm %; tăng chủ yếu ở một số mặt hàng như: Nhà ở tăng 1,08%, tác động làm cho CPI chung tăng 0,13 điểm phần trăm; ga tăng 0,65%, tác động làm cho CPI chung tăng 0,01 điểm %.

Nhóm hàng bưu chính và viễn thông tăng 0,58%, tác động làm cho CPI chung tăng 0,02 điểm %; tăng chủ yếu ở một số mặt hàng thiết bị điện thoại tăng 2,52%, tác động làm cho CPI chung giảm 0,02 điểm %.

Ở chiều ngược lại, một số nhóm hàng trong tháng có giá giảm so với tháng trước như: Nhóm giao thông giảm 3,06%, tác động làm cho CPI chung giảm 3,01 điểm phần trăm; giảm chủ yếu giảm ở mặt hàng nhiên liệu xăng dầu giảm 7,23%, tác động làm cho CPI chung giảm 0,30 điểm phần trăm; nhóm hàng đồ uống và thuốc lá giảm 0,08%; nhóm hàng may mặc, mũ nón và giày dép giảm 0,01%.

Chỉ số giá vàng tháng 9/2024 tăng theo giá vàng thế giới, chỉ số giá vàng tăng 1,72% so tháng trước; tăng 37,58% so với cùng kỳ năm 2023; bình quân 9 tháng đầu năm 2024 tăng 28,73%. Tính đến ngày 24/9/2024, bình quân giá vàng là 7.871 ngàn đồng/1 chỉ, tăng 133 ngàn đồng/1 chỉ so với tháng trước. Hiện nay, giá vàng có giá phổ biến ở mức từ 7.846 - 7.896 ngàn đồng/chỉ.

Chỉ số giá USD tháng 9 giảm 1,64% so với tháng trước; tăng 2,58% so với cùng kỳ năm 2023; bình quân 9 tháng đầu năm 2024 tăng 5,42% so với cùng kỳ năm trước. Giá bình quân của đô la Mỹ loại tờ (50 - 100 USD) tháng 9 là 2.491.185 đồng/100 USD, giảm 41.593đồng/100 USD so với tháng trước. Hiện nay, giá Đô la Mỹ trên thị trường Hải Dương đang có mức giá giao động từ 2.491.160 - 2.491.210 đồng/100 USD.

Chỉ số giá sản xuất sản phẩm nông, lâm nghiệp và thủy sản quý III tăng 6,91% so với cùng kỳ năm trước, tính chung 9 tháng tăng 6,60%.

Chỉ số giá sản xuất sản phẩm công nghiệp quý III giảm 1,73% so với cùng kỳ; tính chung 9 tháng giảm 2,77%.

Chỉ số giá nguyên liệu, nhiên liệu, vật liệu dùng cho xây dựng quý III tăng 1,96% so với cùng kỳ; tính chung 9 tháng tăng 1,77%.

Chỉ số giá sản xuất dịch vụ quý III tăng 4,57% so với cùng kỳ; tính chung 9 tháng tăng 5,56%; chỉ số giá cước vận tải, kho bãi tăng 3,40% và tăng 3,16%.

Chỉ số giá xuất khẩu hàng hóa theo USD quý III giảm 0,43% so với cùng kỳ năm trước, tính chung 9 tháng giảm 1,44% so với cùng kỳ; chỉ số giá nhập khẩu hàng hóa theo USD giảm 0,71% và giảm 1,73%.

4. TÌNH HÌNH GIÁ CẢ TRONG DỊP TẾT NGUYÊN ĐÁN CỦA TỈNH HẢI DƯƠNG

4.1. Xu hướng tăng giá vào dịp Tết

Dịp Tết Nguyên đán ở Việt Nam là vào cuối tháng

12 và đầu tháng 1 âm lịch, theo lịch dương thì vào khoảng tháng 01 và đầu tháng 02 dương lịch. Giá cả của các hàng hóa, dịch vụ cả nước nói chung và tỉnh Hải Dương nói riêng thường có xu hướng tăng vào dịp này. Cụ thể:

Bảng 1. Chỉ số giá tiêu dùng các tháng so với tháng trước trong giai đoạn 2019 - 2024

Đơn vị tính: %

	Tháng 1 Jan.	Tháng 2 Feb.	Tháng 3 Mar.	Tháng 4 Apr.	Tháng 5 May	Tháng 6 Jun.	Tháng 7 Jul.	Tháng 8 Aug.	Tháng 9 Sep.	Tháng 10 Oct.	Tháng 11 Nov.	Tháng 12 Dec.
Năm 2019	100,17	100,94	99,67	100,13	100,63	100,52	101,17	100,03	100,79	101,14	101,46	101,32
Năm 2020	100,92	99,98	99,19	99,09	99,92	100,79	100,18	100,26	99,53	99,57	99,48	99,95
Năm 2021	99,69	101,82	99,51	99,94	99,81	100,1	100,72	100,18	98,69	99,92	100,94	99,87
Năm 2022	100,02	101,23	100,67	99,90	100,26	100,67	100,44	100,20	99,79	99,81	99,79	99,64
Năm 2023	100,59	101,33	101,31	101	100,29	100,46	100,47	100,3	100,35	99,41	100,23	99,77
Năm 2024	100,07	100,05	100,01	100,47	100,4	100,93	100,64	100,87	100,84			

(Nguồn: Cục Thống kê Hải Dương (2024), Báo cáo tình hình kinh tế - xã hội tháng 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 của năm 2024 tỉnh Hải Dương)

Trong giai đoạn 2019 - 2024, chỉ số giá tiêu dùng (CPI) của các tháng 01 và tháng 02 (dịp Tết Nguyên đán) đều tăng so với tháng trước, với mức CPI đều lớn hơn 100%. Tuy nhiên, CPI tháng 01/2021 giảm nhẹ xuống 99,69% do ảnh hưởng của dịch bệnh khiến sức tiêu thụ hàng hóa, đặc biệt là hàng nông sản, giảm sút, dẫn đến tình trạng dư cung và giá cả giảm.

Trong các năm 2023 và 2024, CPI tiếp tục xu hướng tăng dịp Tết Nguyên đán. Đặc biệt, trong năm 2024, chỉ số này liên tục tăng qua các tháng và chưa có dấu hiệu giảm. Cụ thể, CPI tháng 01/2024 tăng 0,07%, tháng 2 tăng 0,05%, cho đến tháng 7 tăng 0,64%, tháng 8 tăng 0,87% và tháng 9 tăng 0,84% so với tháng trước. Kết hợp với sự ảnh hưởng của bão Yagi đã gây nhiều thiệt hại cho kinh tế tỉnh, giá cả các mặt hàng tiêu dùng vào dịp Tết Nguyên đán 2025 có nguy cơ tăng giá cao.

4.2. Các mặt hàng thiết yếu bị ảnh hưởng

Dự báo giá cả các mặt hàng trong dịp Tết Nguyên đán 2025 có khả năng tăng do nhu cầu tiêu dùng tăng đột biến vào dịp Tết là quy luật tự nhiên, khi người dân mua sắm chuẩn bị cho các bữa ăn gia đình, cúng lễ và tổ chức tiệc tùng. Điều này tạo áp lực lên giá cả nhiều mặt hàng, đặc biệt là thực phẩm tươi sống, hoa quả, và các sản phẩm bánh kẹo. Trên cơ sở phân tích các xu hướng thị trường từ những năm trước, các yếu tố kinh tế vĩ mô hiện tại và những dự báo phổ biến về tình hình cung cầu trong dịp Tết. Giá cả một số hàng hóa dịch vụ có thể tăng như sau:

- Thực phẩm tươi sống (thịt, cá, rau củ): Tăng từ 10% đến 30%.
- Bánh kẹo, đồ uống: Tăng từ 5% đến 15%.

- Hoa tươi, cây cảnh: Tăng từ 20% đến 50%, đặc biệt trong những ngày sát Tết.

- Chi phí vận chuyển: Tăng từ 5% đến 15%.

- Các sản phẩm nhập khẩu (rượu, bia, bánh kẹo): Tăng từ 10% đến 20%, tùy thuộc vào tỷ giá và thuế quan.

Giá cả các mặt hàng trong dịp Tết Nguyên đán 2025 có khả năng tăng do áp lực từ nhu cầu tiêu dùng cao và những biến động kinh tế vĩ mô. Các mặt hàng như thực phẩm tươi sống, bánh kẹo, hoa tươi và sản phẩm nhập khẩu sẽ chịu tác động lớn nhất, với mức tăng giá đáng kể tùy thuộc vào nguồn cung và chi phí vận chuyển. Việc nắm bắt sớm các yếu tố ảnh hưởng này sẽ giúp người tiêu dùng có kế hoạch mua sắm hợp lý và chính phủ đưa ra các biện pháp bình ổn giá phù hợp.

5. GIẢI PHÁP KIỂM SOÁT GIÁ CỦA TỈNH HẢI DƯƠNG

Biện pháp kiểm soát giá vào dịp Tết Nguyên đán 2025 sẽ tập trung vào việc đảm bảo ổn định thị trường, tránh tình trạng giá cả leo thang, đặc biệt là với các mặt hàng thiết yếu như: Thực phẩm, nhu yếu phẩm, và dịch vụ vận chuyển. Dưới đây là một số biện pháp mà nhà nước và các cơ quan chức năng có thể áp dụng:

Thứ nhất, tăng cường dự trữ hàng hóa: Nhà nước có thể chỉ đạo các doanh nghiệp, đặc biệt là các doanh nghiệp nhà nước, tích trữ và dự trữ đủ lượng hàng hóa thiết yếu như: Gạo, thịt, rau củ và dầu ăn. Điều này giúp đảm bảo nguồn cung ổn định, đáp ứng nhu cầu tăng cao và ngăn chặn tình trạng khan hiếm hoặc tăng giá đột biến.

Thứ hai, kiểm soát và giám sát thị trường nhằm ổn định giá cả trong dịp Tết Nguyên đán bao gồm việc thành lập các đoàn kiểm tra liên ngành, kết hợp giữa các cơ quan quản lý thị trường, công an kinh tế và chính quyền địa phương để giám sát chặt chẽ tình hình giá cả tại các chợ đầu mối, siêu thị và các điểm bán lẻ. Các đoàn kiểm tra sẽ đặc biệt chú trọng đến việc kiểm tra kho hàng và nhà phân phối nhằm ngăn chặn tình trạng đầu cơ, găm hàng để đẩy giá lên cao. Những hành vi vi phạm như đầu cơ tích trữ hoặc tăng giá bất hợp lý sẽ bị xử lý nghiêm khắc với các hình thức như phạt tiền, rút giấy phép kinh doanh hoặc truy cứu trách nhiệm hình sự đối với những trường hợp vi phạm nghiêm trọng. Ngoài ra, kết quả các đợt kiểm tra sẽ được công khai để đảm bảo minh bạch và tạo sự răn đe trong toàn thị trường, giúp ngăn ngừa tình trạng tăng giá bất hợp lý, ổn định giá cả trong dịp Tết.

Thứ ba, Bình ổn giá thông qua chính sách thuế và trợ giá: Chính phủ có thể xem xét điều chỉnh các loại thuế, phí liên quan đến hàng hóa thiết yếu nhằm giảm gánh nặng chi phí cho người tiêu dùng. Hoặc có thể giảm thuế nhập khẩu đối với các mặt hàng như: Gạo, thịt, rau củ và thực phẩm thiết yếu khác sẽ giúp làm giảm giá bán lẻ của những sản phẩm này, từ đó tạo điều kiện cho người tiêu dùng có thể tiếp cận dễ dàng hơn với những nhu cầu thiết yếu trong dịp lễ. Bên cạnh đó, việc triển khai chính sách trợ giá cho các đối tượng thu nhập thấp, những người có hoàn cảnh khó khăn, cũng là một biện pháp thiết thực nhằm giảm bớt áp lực về giá cả. Chính phủ có thể cung cấp các phiếu trợ giá hoặc giảm giá trực tiếp cho các sản phẩm thiết yếu tại các cửa hàng và siêu thị, giúp họ mua sắm dễ dàng hơn trong dịp Tết mà không phải lo lắng về giá cả tăng cao. Nhờ vào các chính sách này, không chỉ giúp bình ổn giá cả hàng hóa mà còn đảm bảo sự công bằng trong việc tiếp cận hàng hóa thiết yếu của mọi người dân, đặc biệt là những đối tượng có thu nhập thấp trong xã hội.

Thứ tư, tăng cường thông tin và truyền thông: Đây là một giải pháp quan trọng trong việc kiểm soát giá cả. Chính phủ cần cung cấp thông tin minh bạch về giá cả hàng hóa cũng như tình hình cung cầu trên thị trường để người tiêu dùng có thể nắm bắt và đưa ra quyết định mua sắm hợp lý. Đồng thời, cần tăng cường tuyên truyền về hậu quả của các hành vi đầu cơ và găm hàng nhằm nâng cao nhận thức của cộng đồng về vấn đề này.

Thứ năm, hỗ trợ nông dân trong hoạt động sản xuất nông nghiệp, lâm nghiệp và thủy sản là một giải pháp cần thiết vừa khắc phục hậu quả sau bão Yagi, vừa để đảm bảo an ninh lương thực và ổn định thị trường. Bên cạnh đó, việc tăng cường đầu tư vào cơ sở hạ tầng logistics và kho bãi cũng rất quan trọng, nhằm nâng cao khả năng vận chuyển và bảo quản hàng hóa, từ

đó tránh lãng phí và đảm bảo hàng hóa đến tay người tiêu dùng một cách kịp thời.

Thứ sáu, tỉnh Hải Dương cần thực hiện giải pháp phối hợp chặt chẽ với các địa phương khác và các cơ quan trung ương. Việc này bao gồm việc lập kế hoạch cung ứng hàng hóa, xác định nhu cầu tiêu thụ tại các khu vực đông dân cư, cũng như theo dõi tình hình giá cả trên thị trường. Bằng cách này, các tỉnh và thành phố có thể kịp thời điều chỉnh chính sách giá, đảm bảo nguồn cung hàng hóa ổn định và ngăn ngừa tình trạng tăng giá đột biến.

6. KẾT LUẬN

Trong nghiên cứu này tác giả đã phân tích tình hình giá cả tại tỉnh Hải Dương trong bối cảnh chịu tác động kép từ bão Yagi và dịp Tết Nguyên đán. Thiệt hại nặng nề do bão Yagi, bao gồm 21.000 ha đất nông nghiệp bị thiệt hại, 15.000 công trình hạ tầng bị hư hỏng, cùng với 70.000 cây xanh gãy đổ, đã gây ra sự gián đoạn nghiêm trọng trong chuỗi cung ứng hàng hóa. Điều này làm tăng áp lực lên giá cả, đặc biệt là các mặt hàng thiết yếu, trong thời điểm mà nhu cầu tiêu dùng vào dịp Tết Nguyên đán thường gia tăng.

Kết quả nghiên cứu cho thấy rằng nếu không có biện pháp kiểm soát giá kịp thời và hiệu quả, tình trạng tăng giá đột biến có thể gây ảnh hưởng xấu đến đời sống của người dân và hoạt động kinh doanh của các doanh nghiệp địa phương. Sự không ổn định của giá cả không chỉ ảnh hưởng đến khả năng tiếp cận hàng hóa của người tiêu dùng mà còn làm gia tăng bất ổn trong nền kinh tế.

Do đó, việc đề xuất các giải pháp kiểm soát giá là vô cùng cần thiết trong thời điểm nhạy cảm này. Các giải pháp bao gồm việc tăng cường quản lý và giám sát thị trường, áp dụng các biện pháp điều chỉnh giá phù hợp, và phối hợp chặt chẽ giữa các cơ quan chức năng với doanh nghiệp và cộng đồng để đảm bảo nguồn cung hàng hóa ổn định và giá cả hợp lý. Ngoài ra, chính quyền tỉnh cần xây dựng các kịch bản ứng phó linh hoạt nhằm giảm thiểu tác động tiêu cực từ thiên tai trong tương lai.

Thực hiện hiệu quả các giải pháp trên sẽ không chỉ giúp bảo vệ quyền lợi của người dân trong ngắn hạn mà còn góp phần xây dựng một nền kinh tế vững mạnh, bền vững trong dài hạn.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. Cục Thống kê Hải Dương (2024), *Báo cáo tình hình kinh tế - xã hội tháng 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 của năm 2024 tỉnh Hải Dương*.

- [2]. Cục Thống kê Hải Dương (2024), *Báo cáo tình hình kinh tế - xã hội tháng 9 và 9 tháng năm 2024 tỉnh Hải Dương*.
- [3]. Cục Thống kê Hải Dương (2023), *Báo cáo tình hình kinh tế - xã hội tháng 12 và cả năm 2023 tỉnh Hải Dương*.
- [4]. Cục Thống kê Hải Dương (2022), *Niên giám thống kê tỉnh Hải Dương năm 2022*.
- [5]. <https://www.gso.gov.vn/du-lieu-va-so-lieu-thong-ke/2024/10/thong-cao-bao-chi-tinh-hinh-kinh-te-xa-hoi-quy-iii-va-9-thang-nam-2024/>
- [6]. <https://www.gso.gov.vn/du-lieu-va-so-lieu-thong-ke/2024/10/tinh-hinh-thi-truong-gia-ca-va-lam-phat-duoc-kiem-soat-9-thang-nam-2024/>
- [7]. <https://quochoi.vn/tintuc/Pages/goc-nhin.aspx?ItemID=89587>
- [8]. <https://daibieunhandan.vn/hai-duong-tap-trung-cao-do-khac-phuc-hau-qua-sau-bao-yagi-post389453.html>

AUTHOR INFORMATION

Ngo Thi Luyen

*Corresponding Author: ngothisluyen@gmail.com

Sao Do Univesity.